

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adjuk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyévi szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosokbarban közölünk.

A katonai kérdésekről.

Irtá: Szász József orsz. képvis.

Sátoraljaújhely, 1908. jún. 30.

Az osztrák kormányhoz közel álló lapok újságolják, hogy a katonai kérdések rendezése küszöbön áll. Helyes! A magyar politikai közvélemény régóta sürgeti e kérdések megoldását. Nem zárkózik el a megoldás elől most sem. A kérdés csak az, milyen megoldást akarnak osztrák szomszédaink. Olyant-e, amelyek megfelel a nemzet jogainak és kielégíti a nemzet aspirációt, vagy pedig olyant, amelyek továbbra is németté tenné a hadsereget nyelvében, gondolkodásban és erkölcsében.

Sok jót, nagy reményeket nem táplálunk e kérdések felszínre vetése körül. Ha a hatalom fejlesztési akarja a hadsereget, mi e fejlesztéshez hozzájárulunk, ha a hadseregben nemzeti igényeink kielégítést nyernének. Ekkor béke lesz; ekkor megmarad a hadsereg fejlesztéséhez szükséges eszközök. Ha azonban továbbra is tenni akarják tartani a bajok forrását, a mostani türethetetlen állapotokat, akkor béke nem lehet, akkor a függetlenségi és 48-as párt tudni fogja a haza és választói iránti kötelességét.

Hosszu élet során át rájöhett a hatalom arra, hogy a katonai kérdések helyes megoldása hosszú időre békét teremthet a két állam között. Ez a jobb meggyőződés uralja most, — ha a jelek nem csalnak — a magas katonai körök is. Jól tudják ők is, jól tudjuk mi is, hogy a hadsereg harcképességét fejleszteni kell. Fejleszteni kell oly mértékben, hogy esetleges alkalomkor a hadsereg híre, tekintélye csorbát ne szenvedjen és meg tudja védeni a két nemzetnek vitális érdekeit esetleges támadókkal szemben.

Az utóbbi időben gyakran találkoztak egymással az államtők, a francia köztársaság elnöke el látogatott Londonba Edward angol királyhoz, aki viszont az orosz cárral találkozott. Uralkodóknak gyakori találkozója, úgy mutatja a történelem, ritkán

szolgál a béke megerősítésére, de többnyire előjele elkövetkezendő bonyodalmaknak. Nincs ez kizárva mostan sem. Látjuk azt az új angol—francia—oroszbártságot, mely Németország és vele Ausztria-Magyarország elszigetelésére törekszik. A harmadik szövetség harmadik tagjától, Olaszország bonyodalmait ezetén nem sok biztatót remélhetünk. Erdekei a balkánon elhelyezkedésükkel, látjuk, hogy Ausztria déli részien milyen mérvet ölt az illir-mozgalmom, halljuk, hogy a két szövetséges miként erősíti a határokat, olvassuk, hogy Olaszország évente milliókkal emeli hadserege és haditengerészetét költségvetését. Miért erősíti a határokat, miért fejleszt hadsereget és haditengerészetét? Bizonyára nem azért, hogy nagyon bizonyos a béke tartosságában és hogy a háboru valószínűségét kizárnak tartja.

Ahha tévedünk, ha azt hisszük, hogy a külpolitikai helyzet nyomásának sulya alatt határozta el magát a hatalom a katonai kérdések rendezésére. Elhatározta magát azért, mert belátta, hogy a magyar nemzet áldozatkészsége nélkül a hadsereget fenntartani, fejleszteni, harcképessé tenni nem tudja. Mi belebocsátkozunk a kérdések megoldásába, belebocsátkozunk a nélkül, hogy a minden, vagy semmi állapontjára helyezkednénk. Sohasem volt és most sem volna helyes politika az, ha a nemzet fejlődését kilométerekkel előrevinni tudjuk, hogy akkor egy lépés miatt ezt a fejlődést megakadályozzuk. A hadsereg ügye eddig noli me tangere volt az uralkodó előtt, most a nemzeti igényeket ki akarja elégíteni. Milyen lesz ez a kielégítés, ma még természetesen nem tudjuk; reméljük azonban, hogy jóakárral és kölcsönös megértéssel sikerül ezeket a kérdéseket király és nemzet megelégedésére sikeresen megoldani. Erre nagy szükség is van. Királynak ép úgy, mint nemzetnek. Egyik a másik nél-

kül meg nem állhatja helyét a világ népeinek létentartásáért vívandó nagy harcaiban. Szükségünk van rá nekünk azért, hogy ezek a sok keserűséget, konfliktust előidézett kérdések végrehalására olyan nyugovó pontra vitessenek, ahonnan többé nem harag és gyűlölködés, de a béke áldása fakad királyra, nemzetre egyaránt.

Néhány nap mulva valószínű, hogy elkövetkezik a nyári szünet, elkövetkezik a nyári pihenés. Az, aki az ország népének sorsát komolyan szíven viseli, kell, hogy foglalkozzék e komoly kérdésekkel, foglalkozzék, úgy hogy érintkezve a néppel, letkebe reményt és bizalmat öntsön, gerszen nemes szenvedélyeket a házaért és e nemzetnek jövődjéért, számúzza a lelkekből a kishitűség vagy a rosszakarat fel-tellangoló bolygó tüzeit amelyek csabítók ugyan az éjszakában, de az utat a legtöbbször nem biztos utra, de ingoványok utvesztőibe csabítják.

Vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Csöndes, kis, szürke ülést tartott Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága június hó 30-án. Meglátott a kanikula a tárgysorozat, a gyűlés külső képén, a tárgyalás menetén is.

Némi élénkséget csupán Somogyvármegyének a koresmák vasárnapi zárvatartása iránt intézet átirata és a máczai körjegyzőválasztás ellen beadott felebbezés tárgyalása keltett. A többi tárgyak érdektelenek, kifizetőszerűek voltak és így hamar letárgyalták a tárgysorozatot.

A gyűlésről különben alább számolunk be részletesen:

Elnöki megnyitó.

Fél 10 órakor nyitotta meg Mezős Gyula főispán a gyűlést. Rövid, néhány percig tartó megnyitó beszédeben megemlékezett a megye adminisztrációjáról és tisztviselői karáról, a megye gazdasági helyzetéről és a kormány szociálpolitikájáról. Leikes szavakban hívta fel a törvényhatósági bizottságot a kormány támogatására. Végül indítványozta, hogy gr. Batthyány

Lajosné legfelsőbb kintüntetése alkalmából táviratilag üdvözlőjk. A távirat szövege a következő:

Gróf Batthyány Lajosné szül. Andrássy Ilona grófnő Onagyméltóságának
Budapest.

Zemplénvármegye közönsége ma tartott rendes közgyűléséből hazafias igaz örömenek ad kifejezést Nagyméltóságodnak annyira megérdemelt legfelsőbb kintüntetése alkalmából, melynek fénye reá is átragyog.

Zemplén vármegye közönsége nevében:

Dokus Gyula,
alispán.

Alispáni jelentés.

A jelentést részletesen ösmeri közönségünk a közigazgatási bizottság havi jelentéseiből és ezért csak az érdekesebb részeket közöljük.

Kihágás 1100, tüzeset 54 esetben történt. Kivándorolt az utóbbi 2 hónapban 191, visszavándorolt 1137 egyen. Utólevél iránt 316 kérvény adatott be. Egyenes adóban befolyt 242.567 kor., hadmentességi díjban 1197 kor.

Besoroztatott Ujhelyben 46, ujhelyi járásban 110, Szerencsen 177, Tokajban 102, Sarospatakon 76, Bodrogközön 213, Gálszácsen, 85, Nagymihályban 117, Varannón 50, Homonnán 30, Szinnán 71, Sztrópok 22. Mezőborezon 36. Utóállítás besoroztatott Ujhelyben 116, Homonnán 28.

Utak jók. Egészségi állapot kedvezőtlen. Ügyvitel jó. Beérkezett 5767 ügydarab, melyből csupán 200 határelke van.

A főispánok arcképeinek megfestését Boruth Andor és Dongó Gy. Géza festőművészekre bízta az alispán. Bejelentette, hogy gr. Andrássy Géza, atyjának Andrássy Mano grófnak arcképét saját költségén festeti meg, de feltételül köti ki, hogy a kép megfestésére megszavazott 800 koronát a magyar népnevelést terjesztő egyesület kapja.

Apróbb ügyek.

Meczner Gyula főispánnak fia elhunyt alkalmából hozzá intézett részvénytilatkozatra irt köszönő választ fajtalmos érzelssel tették tudomásul és iratárba helyezni rendelték.

A vármegye 1908. évi költségvetéssel jóváhagyta a belügyminiszter 447.247 korona állami javadalmazással, és egy új szolgabírói és egy napidíjasi állás rendszerezésével. Együttal kimondotta a belügyminiszter, hogy a főszolgabírók sorozási általányai beszűntetendők.

LÓHÁLÓK

20 koronánál magasabb árban kaphatók
LANDESMANN SÁMUEL
szijgyártónál Sátoraljaújhely, Rákóczi-ut 6. sz.

Szirmay t. főügyész indítványozta, hogy sorozási pótadót ne vessenek ki többet. Dókus alispán hozzászólása után úgy határozott a törvényhatóság, hogy felir a belügyminiszterhez a sorozási költségeknek ezen a sorozási költségnek való ellátása tárgyában és kérelmének indoklásául felhozza a vármegye, hogy jövőre nem lesz abban a helyzetben, hogy a pótadót kivethesse.

Az újhelyi szolgabírósnál újonnan rendszeresített második szolgabírói állás a szeptember havi évenyegyes közgyűlésben lesz betöltve.

Korcsmai munkaszünet

Somogy vármegyének a korcsmák vasárnapi zárvatartása érdekében intézett átiratának tárgyalásánál elsőnek dr. Szemcsányi Béla szólt fel, aki hatóságoktól pártolta az átiratot. Majd Polyanzky Gyula nagyruszkai gör. kath. lelkész kelt ki éles szavakban a hatóságok ellen és kérte a jelenleg érvényben levő szabályrendelet betartását. Ezeket hozott fel annak jellemzésére, hogy mily borzasztó pusztítást visel véghez az államkassa érdekét tekintik a pénzügyigazgatók. Helyesnek tartandó, ha amellet írta fel a megyegyűlés, hogy a korcsmai engedélyek megadásának jogát vegye ki a pénzügyigazgató kezéből és ruházzák azt a közigazgatási bizottságra.

Buza Barna a visszaélések okát abban látja, hogy korcsmaengedélyek kiadásánál nem a kör érdekét, hanem az államkassa érdekét tekintik a pénzügyigazgatók. Helyesnek tartandó, ha amellet írta fel a megyegyűlés, hogy a korcsmai engedélyek megadásának jogát vegye ki a pénzügyigazgató kezéből és ruházzák azt a közigazgatási bizottságra.

Dókus Gyula alispán helyesli Buza indítványát és elfogadásra ajánlja meg azt az indítványt is, hogy írjanak fel a kormányhoz és a képviselőházhoz a korcsmák vasárnapi munkaszünete érdekében.

Beregszásy István a régi szabályrendelet végrehajtását sürgeti, mely megtiltja, hogy 15 éven alóli gyermekeknek szesz adjanak.

Mauks Endre pénzügyigazgató a papokat támadja és bennük látja a pálmakívás terjesztőt. Azt állítja, hogy a szövetkezetek fele pálmakívással foglalkozik és miután a szövetkezetek élén papok állnak, nincs joguk mást vadolni azzal, hogy az iszákosságot elősegítik.

Mauks támadására Miklósy, majd dr. Szemcsányi felelt és azután elhatározták, hogy felírják a kormányhoz és képviselőházhoz a korcsmák vasárnapi zárvatartása érdekében és egyuttal kérné fogják a kormányt, hogy a korcsmai jogok engedélyezését a pénzügyigazgató hatásköréből a közig. bizottság hatáskörébe utalja.

Málcai választás.

A málcai közjegyző választás ellen beadott felelkezés tárgyalása is nagy vitára adott alkalmat Szirmay főügyész a választás megerősítését és a felelkezés elutasítását. Gortvay Aladár főszolgabíró, Szentiványi, Matolai, Mauks és Szladek biz. tagok a választás megsemmisítését kérték. A törvényhatósági bizottság a választást szótöbbséggel megsemmisítette.

Több apró ügy tárgyalása után a gyűlés folytatását d. u. 3 órára halasztotta az elnöklő főispán.

Polgártársak!

A jövő vasárnap lesz itt minálunk Fáklyámenet és kivilágítás, Mert becsületszóra megígérte, Hogy nem ír több verset Kró—nikás.

MEGYE ÉS VAROS.

Ujabb vizsgálat a Székely Elek fegyelm. ügyében! Székely Elek fegyelmi ügyének folytatásának tárgyalását f. hó 28-án, vasárnap d. e. 9 órakor kezdtek meg a vármegyeház főispáni kistermében. A tárgyalás 11 óráig tartott, amikor tanácskozásra vonultak vissza a választmány tagjai. 12 órakor hirdette ki Mecznér Gyula főispán a fegyelmi választmány határozatát, mely Székely Elek ellen a piaci helypénzszedési jog bérleténél elkövetett visszaélések miatt indított fegyelmi ügyben pótvizsgálatot rendel el következő kérdésekre: 1) Milyen fázison mentek át a pályázati feltételek? 2) Ki által és kinek a rendeletére lettek leírva? 3) Ki által lettek bemutatva a képviselőtestületnek? 4) Ki által lett a szerződés megszövegezve? 5) Ki volt jelen a módosításnál és ki kérelmezte? 6) A pályázat a ministeri engedély okiratban foglalt díjtételek alapján lett-e meghirdetve? 7) Milyen díjakat szedtek? 8) Szedtek-e a helybeli iparosoktól is helypénzt?

A pótvizsgálat kérdései közül a legfontosabb a második pont, mert annak tisztázása alapján világosságot lehet deríteni az egész ügyre és meglehet állapítani, hogy ki a bűnös. A többi kérdések tisztázása nem fontos és azokat csak azért tettek fel, mert az ügy így is halasztást szenved, tehát teljesen mindegy, sőt az ügyre nézve nagy fontossággal bír, hogy minél világosabban legyen látható minden egyes pontja a vádnak. — Azt azonban mindenesetre elvárjuk a fegyelmi hatóságtól, hogy ezt a vizsgálatot előbb tejezik be, mint az elsőt és hogy ebben az ügyben még a kuria döntése előtt hoznak ítéletet.

(Végre egy helyes határozat.

Tudvalevő dolog — és mi is már nem egyszer foglalkoztunk vele — hogy a vármegyénk minden helyes logikát és praktikus gondolkodást fértedobva, a többi megyékkel ép ellenkező irányban fejlesztette a megyei utakat. Minden valamire való megye egy igyekszik megyei utait létesíteni, hogy az utak lehetőleg mind a megye központjába fussanak be, megkönnyítve így a közlekedést a megye szívével, oda terelik a megye forgalmát és fejlesztik a fővárost. Zemplénvármegye azonban ennek épp az ellenkezőjét cselekedte, mert valamennyi utat másfelé terelt ugyanannyira, hogy ép a központ volt az talán egyedüli hely, mely jóformán el volt zárva a megyétől. Legutóbb is elkészítette a vármegye 10 évi utépítési programját; ennek a programnak a nagyrésze a bodrogközi utakról szól. Miután pedig benne van a programban a ka-

rád—sáropataki utvonál is — mely már épül — a Bodrogköz alsó részét teljesen Sárospatakhoz csatolják, ellenben Újhelyről újból nem történt gondoskodás, mert a karád—sátoraljai helyi utat nincsen felvéve a programba. Most aztán gondolt egyet a vármegye és elhatározta, hogy ki építi a karád—lukai utat. És ezt az új utat a tegnapi megyegyűlésen. A keresk. miniszter ugyan is ezt az utépítkezést nem akarja engedélyezni, mert az utalap teljesen ki van merítve, de a megye most újból felírta, hogy a megtagadásból és esetleg más kevésbé fontos utak kiépítésének eljöttéből megmaradó költséggel óhajtja az utat felépíteni. Örömmel látjuk ezt a határozatot, mert végre történt egy lépés, mely alkalmas arra, hogy a megye forgalmából Újhelynek is jusson valami. A bodrog—szerdahely—lukai utat meg van mely Berekeit, illetve a berecki mellett levő Zsarótanyát érinti. Ha most tehát a luka—karádi utat is meglesz, akkor már csak az újhely—berecki kis ut hiányzik ahhoz, hogy Újhelynek közvetlen utösszeköttetése legyen a Bodrogközzel. Igaz ugyan hogy ehhez az uthoz egy Bodrodhid is kellene, de egyelőre megtenné a szolgálatot a komp is és így az újhely—berecki törvényhatósági ut kiépítésével meg lenne az összeköttetésünk a Bodrogközzel. Csak egy kis jóakarattal kell hozzá.

A közsegi választók névjegyzéke közszemlén. Az 1908. évi közsegi választók névjegyzéke összeállítását az az 1886. évi XXII. t. cz. 39 §-a értelmében a folyó 1908. évi június 1. napjától öt napon át a városi irattárban közszemlére van kitéve. A névjegyzék elleni észrevételek július 7. napjától szintén öt napon át az iktató hivatalba adhatók be.

HIREK.

A nagy vakáció.

Üresek az iskolák, kezdődik a nagy vakáció.

Felhasználjuk az alkalmat, hogy a gyermekek vakációjáról írjunk a szülőknék.

Kétségtelen, hogy minden gyermeket többé kevésbé megviseli az iskola. Még a jó is, még a legjobb is.

A régi latinus világban a nagy iskolaszünetet „recreatio”-nak hívták. A mi annyit jelent, hogy felújulás, újratemetődés, hiánypótlás. Ez a latin fogalom fejezi ki a legjobban, hogy mi legyen és milyen legyen az iskolaszünet.

Bármennyire alkalmazkodik a gyermek egyéniségéhez a tanítás, az egyéni alkalmazkodás csak arra való módszer, miként lehet a legkönnyebben a sokféle gyermeket egyforma szellemi tartalommal megtölteni, mentől egyformábbá tenni. Mint a hogy az egyik állatot ütlegel, a másikat hizelgesssel, a harmadikat étel kínálásával, vagy étel megvonásával lehet a legkönnyebben ugyanarra a mutatványra „dresszírozni.”

Az elsajátított belső értéket a gyermeknek mindig valami kopással kell megfizetnie. Valami

kopással egyéniségéből. És igen soknak valami kopással testi egészségéből. Ezelét a kopásokat kell pótolnia a vakációnak.

Ezért a gyermek élvezzen a vakációnban mentől nagyobb szabadságot. Ne csak az iskolakényszer bilincseiből szabaduljon, de a házi nevelés hajlékonyabb, de azért szorongató köteleiből is mentől kevesebbet érezzen.

Legyen a szülő a vakációnban gyermekeinek nyitott szemű öre, nem pedig folyton tanítgató, nevelgató, rendreutatisító felügyelője. Az a sok „nem szabad” hallgasson el két hónapra.

Az a nyers érték, a mit gyermek az iskolában tanult, csak a szabadságon válik élő kincsévé. Itt megválik, minő erkölcsök és minő ismeretek váltak a gyermek vérévé, mert azok kényszer, nógatás és ezer figyelmeztetés nélkül érvényesülnek. A vakációzó gyermeket észlelő szülő tudja csak igazán megismerni, mi az igazi igazán gyermekében, és tudja megsejteni, hogy minő életsors és életpálya az, a mely felé a gyermeket öntudatlan fejlődése tereli, akár csak a virág hajlékony szárát a napsütés iránya. A vakáció szabadságában megismeri a szülő gyermeket és megtanulja övni fenyegető rossztól, megtanulja irányítani egyéniségéhez illő pályához, életboldogsághoz.

Es legyen a vakáció az iskola életben megviselt test recreatívája is. A gyermek oly környezetben töltse szünidejét, a hol önkéntelenül megszereti a szabadságot, a testképző játékot, a hol játékos kedve támad utánozni és elsajátítani nagyok testi munkáját, munkára való ügyességét, munkára való kedvét.

Mind ezt szabad természetben faluhelyen találja legkönnyebben a gyermek.

— **Kirendelés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Buza József m. kir. honvéd századost, a honvédségi Ludovica akadémiá tanárát, csapat szolgálatra a helybeli honvédszázalhoz kirendelte.

— **Bírószáji kinevezések.** Az igazságügyminiszter Kovácsky Gyula gálscsési, Ligeti Arnold királyhelmeczi és Matyuga Béla varannói járásbírói telegkönyvvezetőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőkké; — Csontos Lajos tokaji járásbírói, Rosenmüller József és Sági Armin sátoraljai helyi törvényeséki segédtelegkönyvvezetőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén a X. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőkké; — Mankovits Alajos gálscsési járásbírói, Vrabely János sátoraljai helyi törvényeséki, Bodnár János szatropkói járásbírói, Schweiger Aron sátoraljai helyi törvényeséki, Setanko László varannói, Szabonya Dezső és Kardos Imre tokaji járásbírói irnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén iradatiszteké nevezte ki.

— **Ath elyezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Csekme Arpád helybeli m. kir. pénzügyi számtisztet saját kérelmére hasonló minőségben Szepsizentgyörgyre járási számvevővé, helyére pedig városunkba Lokcsánszky Lajos nagyrőcei járási számellenőrt hivatalból a központba áthelyezte.

— **Tennis verseny Sárospatonon.** A sárospataki tennis-társaság 1908. jul. 8-tól 12-ig az uradalmi kertészkertben lawn tennis versenyt rendez a következő feltételekkel: Ver-

„Juri“ levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték

1 KORONA

Landesmann Miksa és Trsa könyv- és papirkereskedésében.

senyszámok: I. Férfi egyes verseny (Sárospatak bajnokságért.) II. Női egyes verseny (Sárospatak bajnokságért.) III. Férfi egyes előverseny. IV. Női egyes előverseny. V. Vegyes páros előverseny. Díjazás: Elsőnek és másodikként tiszteletdíj. (Második díj csak 8 nevezés esetén adatik ki. Tét: I. és II. versenyben 2 kor., többi számban 1 korona. Nevezések Philipp Hugó (Sárospatak) címére küldendők. Nevezési határidő: 1908. júl. 5. Sorolás: 1908. júl. 6. este 6 órakor. A verseny M. O. L. Sz. szabályai szerint rendezték. A verseny „Slateger selected” labdát használtak. A játék kezdete naponként d. u. 3 órakor.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Bagdy István okleveles tanítót a páczini új állami elemi népskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Apponyi a felvidékért.** A kultuszminiszter utasította a homonnai tanfelügyelőt a kirendeltséget, hogy miután a kerületben 49 olyan község van, a melynek iskolája nincsen, tegyen ezen községekben iskolák felállítására nézve sürgős javaslatot.

— **Az elhagyott gyermekek.** A belügyminiszter körrendeletben figyelmezteti az árvászekéket, hogy a gyermekek elhagyottságának megállapításánál nem kell bevélni az ügy befejezését, hanem ha azt a szükség úgy kívánja, be lehet a gyermeket szállítani az állami gyermekmenhelybe az elhagyottsági határozat meghozatala előtt is. A vármegyei árvászekék eddig is ezt az elvet követték, de a községek nincsenek teljesen tisztában ezzel a kérdéssel, azért az előjárásokat is figyelmeztetni kell, hogy valahányszor azt látják, hogy a gyermek erkölcsi vagy anyagi jövede azt követeli, hogy azonnal adják át az állami gyermekmenhelynek és ne várják meg az árvászeknek intézkedését, hanem azonnal szállítsák be a gyermekeket. Ebből rájuk semmiféle kötelezettség nem hárul, még az esetben sem, ha az árvászek nem találta okot az elhagyatottság kimondására. A miniszter rendeletének is az a célja, hogy megvédje a gyermekeket minden veszedelemtől, mely gyakran éppen abban áll, hogy késedelmeskednek a gyermek beszállításával. Az előjárások maguk is elintézhetik ezt a kérdést; ha sürgősen követeli a gyermek érdeke annak menhelybe vitelét, kérjenek vasuti jegyet a menhelytől és azonnal szállítsák be a gyermekeket és erről tegyenek utólag jelentést az árvászeknek.

— **Talált hulla.** Tokajból írják lapunknak: Vérfagyasztó látványoknak voltak szemtanúi a tokaji rievészek f. hó 20-án a kora reggeli órákban: Irtozatosan eltorzult emberi hulla uszott felejük a vízen. Kifogták és nyomban jelentést tettek az esetről a városháznak. A hivatalos hullavizsgálat megállapította, hogy a kifogott hulla Horváth András kragujeváci (Szerbia) illetőségű volt koldusé, aki pár nappal e előtt Kiszfalud alatt furdási szárdékból a Bodrog partra vezette magát; itt lubiczkolva örvénybe került s menten elmerült. Így adtak ezt elő kísérő rokonai; mindenestre különös a dologban, hogy vak embert magába eresztenek a vízbe és ez ép oly helyen történik, a hol az örvényes.

— **Ki pályázik ipariszkolai ösztöndíjra?** A m. kir. földmivélségi miniszter ur a hegyvidéki szegény sorsú családok fiatal kikepzetésének elősegítésé végett az ungvári m. kir. állami agyagipari szakiskolánál két egyenként 300 koronás, a homonnai m. kir. állami faipari szakiskolánál pedig két egyenként 300 és 4 egyenként 400 koronás ösztöndíjakat engedélyezett. Mindazon pályázók tehát kik fiaikat a fenti ösztöndíjak élvezetében kívánják művelni

iparosokká kiképezetni, a földmivélségi miniszter urhoz intézett s egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványait — melyben a választott ipariszkolánál engedélyezett ösztöndíjak valamelyikét kifejezetten kérémezik — nyújtsák be legkésőbb felváltó évi július 20-ig a Munkácson székelő hegyvidéki miniszteri kirendeltséghez. A folyamodványokhoz mellékelni kell: 1. Születési bizonyítvány. 2. Ujraoltási bizonyítvány. 3. Két középiskolai osztályt, vagy legalább 6 elemi osztály „jó” előmenetelű elvégzését igazoló bizonyítványt. 4. Hatósági orvos által kiállított egészségi bizonyítványt. 5. Szülő kifejezett beleegyezése, hogy fiát iparos pályára szánta a választott ipariszkolából a 4 éves tanulmány elvégzése előtt ki nem veszi s később is rajta lesz, hogy fia az ipariszkolában elsajátított ismereteit iparos pályán fogja érvényesíteni. A pályázók életkoruk 14—18 év között lehet. Ezen iskolából kikerült tanulók, mint képzett mesterek rendszerint azonnal igen jó fizetésű alkalmazásokhoz szoktak jutni.

— **Kereskedők, iparosok és gazdák hitelszövetkezete** június 1-étől naponként d. e. 9—12 ig tartja hivatalos óráit.

— **Vége a fűtőnek.** A vonat nem sokat fűtött már. Néhány hét múlva a magyar vasutakon is beszüntetik a fűtést. Tény, hogy városok, faluk közelében a vonatok szipolása sok bosszuságra adott okot. Különösen némely kíméletlen mozdonyvezető, aki egész hangversenyre valót szipolt, tudta próbára tenni a közönség türelmet. Betegre valóságos kín volt vasutaink közelében lakni. A vasuti forgalom úgy is mindig zajjal jár, hat még ha azt ok nélkül is löközzük. Most úgy halljuk, a kereskedelmi miniszter beszünteti, illetve bizonyos ritka esetekre készülő korlátozni a fűtést, úgy mint az a külföldön regóta divik. Eleinte ugyan kissé furcsa lesz, ha a vonat a megszokott fűtőnyomás nélkül fog az indulás idejében a kálauz által adott jeire megindulni, de aki még emlékszik, hogy ezelőtt három haranggal is megijesztették és tették még idegebbé az úgy is lázas, ideges utazó közönséget és tudja, mily hamar beleszórt a közönség a soká nélkülözhetetlenek tartott harangozás elmaradásába, az meg fog vigasztalódni, hogy csak meg fogjuk szokni a fűtést nélküli vasutazást is. Jövőben tehát, ha elkészünk, nem mondhatjuk majd, hogy az orrom előtt fűtött el a vonat; csendesen, szerényen, fűttség nélkül fog benünket faképnél hagyni.

— **Talált csecsemő.** E napokban az uhelyi határban lévő Karla tanyán lakó Sipos Julianna a tanya közelében elterülő mezőn egy csecsemőt talált bepolyázva. A kisdórt a tanyai aszonyok magukhoz vették és most lakásukon apóljak. A különös leletéről a rendőrkapitányságnál jelentést tettek, a hol a lelketlen anya kérekerítése céljából megindították a nyomozást.

— **Talált kincs.** Rosenberghelybeli kereszmarosnak a gróf Somogyi líonai háza építkezésénél a munka sok folyó évi június hó 30-án egy fazék XVI-ik századbeli ezüstpénzt találtak. A talált pénzről jelentést tettek a rendőrségnek, a hol a kincs további sorsa iránt a törvényes lépéseket megtették.

— **Leeggett a Deregnő és Vaján községek között lévő 126 méternyi hosszúságú Laborez-hídnak** zempléni oldal felőli szélső nyílása f. hó 16-án rúgget, eddig ismeretlen okokból tüzet fogott s ezen nyílás a hídnak nagy részével egyetemben leeggett. Az oltási munkálatokban a két község lakosai vettek tevékeny részt. Erdesek, hogy a lakosság állítása szerint körülbelül azért gyújtottak meg, mert Deregnőben is van egy matom és Vaján községekben is s a közlekedés a két község között ezen

a hídon történt. Hogy tehát csak egy malomba vigyék az őrlőmálót, valakihez volt rá gondja, hogy a hidat, a mely nélkül az egyik községből a másikba jutni nem lehet, elpusztítsa.

— **Rákóczi cipőkém** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint külföldi államokban forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szetkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-kürt 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közléteért a szerkesztő nem felelős.)

Nyilvános köszönet.

Tabódy Sándor kartársunk nyugalmába vonása alkalmából június hó 29-én rendezett tarsasvacserán való megjelenéseért és az ünnepihez intézett szíves köszöntő szavaiért hálás köszönetet mondunk Hegedűs Győző futóházi főnök urnak, aki irantuk erzett meleg szeretetnek és atyai partfogásának ezuttal újabb tanuját adta.

Nem mulasztjuk el köszönetünket nyújtani a jelenlevő mozdonyvezető uraknak sem, akik az ünnepségen való megjelenésükkel alantok közgeikkel szemben tapasztalt munkatársi szeretetnek adtak újabb bizonyítékot, valamint *Masztalák Mihály* vadaszkürti vendégos urnak, aki csekély összegert nyújtott nagyszerű vacsorával szintén nagyban hozzájárult az ünnepi sikerehez.

Sátorajauhely, 1908. június 1.

Az összes előfűtő és mozdonyfűtők nevében:

Rohály Mihály,
máv. előfűtő.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Magyar kir. államvasutak üzemeltetősége Miskolc.

19495—908. szám.

Pályázati hirdetés

A magyar királyi államvasutak miskolci üzemeltetősége a Zólyomb-berő állomásnak ujonnan építése folytán szükséges föld és szikla munkákra nyilvánosan pályázatnyújtást hirdet.

Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezete a magyar királyi államvasutak miskolci üzemeltetősége építési és pályafentartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) megszerzhetők, ahol egyszerűsített a tervezés is megtekinthető. Csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908. július 4 én déli 12 óráig aulirott üzemeltetőségi titkárságánál (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) nyújtandók be, a hol és a

mikor a pályázatnyújtás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A pályázatnyújtás az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatot egy koronás az ajánlat mellékleteitivenként 30 filléres ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékban a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat Zólyomb-berő állomás építésére folytatandó szükséges föld és sziklamunkákra.”

Csakis az egységárjegyzékben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi július hó 3-án déli 12 óráig 2000 korona, azaz kétezer korona bantpénzt kell a magyar királyi államvasutak miskolci üzemeltetőségeinek gyűjtőpénztárána, a hirdetés számára való hivatközzal akar készpénzben, akár állami letétrek alkaimas értékpapirokban letenni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 naponal nem regibb árfolyam szerint, de a neverték meg nem haladó értékben fogadhatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik, a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékpénzes értékpapírokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpénztári betétkönyvek bantpénzt nem tehetők le.

Posta útján beküldött ajánlatok és bantpénzek teritvény mellett adandók fel.

A bantpénz lefizetéséről szóló leteljegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki.

Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemzése mellett történjen. Szoban felvett munkára csakis magyar anyamagyarországi pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolci üzemeltetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesített és letett bantpénzeik kizorgálatni fognak.

Miskolc, 1908. évi június hó 19.

Az üzemeltetőség.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek
Landesmann Miksa és Tsa
könyvnyomdájában.

Magyar kir. államvasutak üzemeltetősége Árad,

10271—908. szám.

Pályázati hirdetés

A magyar királyi államvasutak Szentes állomásán levő pályavendégő bérletére ezenléli zárt ajánlatu pályázat hirdetetik.

A bérlet 1908. évi november hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1913. évi október 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az aulirott üzemeltetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hetköznapokon d. e. 8 óratól d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívántra postán megküldhetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a szentesi pályavendégő bérletére a 10271,—1908. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparjegydíj s.b.) együtt 1908. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig az aulirott

letvezetőség általános (I) osztálya főokénél nyújtandók be.

A bánatpénz fejében 100 kor., azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi letvezetősége gyűjtőpénztáránál letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzköpen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőrszén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben de sohasem névértéken felül fognak számítani.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megjelölt, de a letételről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Esen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlaty közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Aradon, 1908. május hóban.

Az aradi üzletvezetőség.

Kiadó üzlethelyiség.

A Rákóczi-utca 46. számú házamban egy üzlethelyiség azonnal kiadó.

HERICZ SÁNDOR.

Egy jó házból való fiatal özvegy nő házvezetőnőnek ajánkozik vidékre egy öreg ur vagy nő mellé esetleg 1-2 gyermek mellé. Csakis jó bánásmódra reflektál. Bővebbet: Szecsényi Lajosnál Sátoraljaújhely, Kazinczy-utca 38. szám.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házamban f. évi augusztus 1-től kiadó egy földszinti modern lakás, mely áll négy parquettes szobából, nagy verandából, fürdőszobából és az összes szükséges mellékhelyiségekből.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csapó Lajos.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik
KLEIN GÉZA

fűszer és vaskereskedésében.

Sátoraljaúj helyben.

Nyaralók

különös figyelmébe!

Betörés elleni biztosítások minden 1000 korona után 1 korona díjért felvétetik az

Első magyar általános biztosító társaság sátoraljaúj helyi főigényközségnél Fő-tér a Megyeházával szemben. — Ugyanott tűz-, jég- és élet-biztosítások is eszközölhetők.

„Keleti pályaudvar“

Telefon: nagyszállóda Telefon: 64-57. 64-57.

Budapest, VII. ker. Zhököly-ut 18. sz.

A keleti pályaudvar indulási oldalán. A legnagyobb komforttal berendezve. Szobaárak 2-40 K.-tól kezdve, villanyvilágítással együtt. Utazóknak 20 százalék engedmény. Posta és távirat a kámban, minden oldalról villanyos közlekedés. — Tulajdonos: HERSCH SAMU.

Hirdetmény.

Élő szárnyasok szállítására mogyorófából, olasz minta szerint készített baromfi ketreczek darabonként 2 korona 50 fillér egységáért beszerezhetők Munkácsan a Hegyvidéki Miniszteri Kirendeltségnél.

Olajfestészethez

szükséges kellékek:

u. m. olajfestékek, ecsetek, festővászon, mastixfirniss, damaszfirniss, rectifertentin, lenolaj, paletta stb.

nagy választékban kapható

Landesmann Miksa és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszekerkeskedésében Sátoraljaúj helyben.

Szőllő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószekezettel kézi hajtása

Hidraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt züretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogzó őrők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzélék számára, gyümölcshámzó és vágó gépek. — Szabad, önműködő, hordozható s szállítható „SYPHONIA“-permetező szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőllő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntője és gőzhámoai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árajegyzék ingyen és bérmentve. Képviselet és viszontárúvás 217 kecskhe

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kapható:

Landesmann Miksa és Lövy Adolf papirkereskedéseiben Sátoraljaúj hely.

Tégla és cserép árusítás.

Tisztelettel értesítjük a n. é. építő-közönséget, valamint az építész urakat, hogy a Torzsási téglagyárunkba felhalmozott kitünő minőségű 1-ső osztályu tégla és fedélcserépet legolcsóbb napi árban árusítjuk. A rendelmenyeket ugy helyben, mint vidékre a vevő kívánságára a saját fogatunkon is haza szállítjuk.

Értekezni lehet Reinitz Elemér urral (lakik postaközben). Megrendelő bárczak kaphatók: Gyarmathy Béla vegyeskereskedő és Waller Mór fakereskedő uraknál.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

MÜLLER & REINZ,
torzsási téglagyára.